

SEMINARIUM Z MAGNETYZMU I NADPRZEWODNICTWA

Uprzejmie zawiadamiamy, że w **środę**

6 kwietnia 2022 r., o godz.10:00

odbędzie się seminarium **on-line (link podany jest na stronie IF PAN)**,
na którym

prof. dr hab. Tomasz Toliński

(Instytut Fizyki Molekularnej Polskiej Akademii Nauk, Poznań)

wygłosi referat na temat:

“ Skale energetyczne determinujące stan podstawowy wybranych związków międzymetalicznych Ce-T-Ge(Si): wpływ pola krystalicznego ”

W badaniach własności fizycznych związków międzymetalicznych często stosowaną metodą jest przyłożenie ciśnienia hydrostatycznego lub tzw. „ciśnienia chemicznego”, poprzez odpowiednie podstawienia pierwiastków składowych związku. Takie podejście jest szczególnie użyteczne w badaniach różnych stanów podstawowych związków na bazie ceru z powodu jego walencyjności, która jest podatna na takie zmiany ciśnienia. Zastosowanie ciśnienia chemicznego wymaga szczególnej ostrożności, ponieważ należy wziąć pod uwagę, czy zastosowane podstawienie chemiczne jest zarówno izostrukuralne, jak i izoelektronowe, czyli jak dalece symuluje ono ciśnienie zewnętrzne.

Nasze badania dotyczą serii związków i stopów Ce-T-Ge(Si) ($T = \text{Co, Ni, Fe, Cu}$), których struktura wywodzi się ze struktury typu BaAl_4 (grupa przestrzenna $I4/mmm$). Pierwsza część badań dotyczy zmiany własności fizycznych dla stopów powstałych poprzez zmiany składu w sekwencji: $\text{CeNi}_2\text{Ge}_2 \rightarrow \text{CeNi}_2\text{Si}_2 \rightarrow \text{CeCu}_2\text{Si}_2$. Taka transformacja pokazuje ewolucję między stanem fluktuującej walencyjności a stanem ciężkofermionowym i jest realizowana przy zachowaniu centrosymetrycznej struktury typu ThCr_2Si_2 (grupa przestrzenna $I4/mmm$). Druga część badań koncentruje się na układach niecentrosymetrycznych (struktura typu BaNiSn_3 , grupa przestrzenna $I4mm$) uzyskanych w sekwencji podstawień: $\text{CeFeGe}_3 \rightarrow \text{CeCoGe}_3 \rightarrow \text{PrCoGe}_3$. Dla tej serii stopów można zaobserwować szeroki zakres zjawisk i własności, w tym: uporządkowania magnetyczne, zachowania ciężkofermionowe, jak i własności fizyczne wskazujące na bliskość kwantowego punktu krytycznego (odchylenia od zachowań charakterystycznych dla landauowskiej cieczy Fermiego).

Badania układów Ce-T-Ge(Si) zostały przeprowadzone w oparciu o takie metody eksperymentalne jak: magnetometria oraz pomiary oporu elektrycznego, siły termoelektrycznej, efektu magnetokalorycznego, ciepła właściwego i widm XPS. Pomiary XPS zostały uzupełnione obliczeniami struktury elektronowej. Badania wpływu pola krystalicznego były częściowo wsparte pomiarami nieelastycznego rozpraszania neutronów.

Uzyskane wyniki zostały zebrane w formie magnetycznych diagramów fazowych, ze szczególnym naciskiem na wpływ pola krystalicznego na skalę energetyczną determinującą stan podstawowy badanych układów cerowych.

"The lecture will be given in Polish and the slides will be in English".

Serdecznie zapraszamy

**Roman Puźniak
Andrzej Szewczyk
Henryk Szymczak**